

Dkt. Dave Mathewson, Hermeneutics, Hotuba ya 16, Uharibifu wa Ujenzi

© 2024 Dave Mathewson na Ted Hildebrandt

Harakati inayojulikana kama baada ya miundo ilisababisha au kujumuisha mbinu mbalimbali ambazo mara nyingi huonekana pia katika suala la mbinu za baada ya kisasa za tafsiri ya Biblia. Lakini katika kipindi cha mwisho tuliangalia mojawapo ya mbinu, mbinu za mwitikio wa msomaji, zinazomlenga msomaji kama kiamua maana. Tuliona kwamba hata mbinu za mwitikio wa msomaji zinaonekana kutoa nafasi kwa angalau aina mbili tofauti za mbinu, ingawa zote zinafanana kwa kuwa lengo ni msomaji kama anayeelewa maandishi na kushiriki katika ugunduzi au uundaji wa maana.

Lakini njia mbili kati ya ambazo tulitumia muda mwingi kuzitumia, mojawapo ilikuwa mbinu ya kihafidhina zaidi iliyowatazama wasomaji wakiongozwa na maandishi au kuongozwa na mwandishi akicheza nafasi ya msomaji bora au msomaji aliyedokezwa katika maandishi ambayo mwandishi anaunda au mwandishi anatarajia kwamba msomaji atajitambulisha nayo. Mbinu nyingine ya mwitikio mkali zaidi wa msomaji iliyotambuliwa na watu kama Stanley Fish ilikuwa na madai ambayo yalikuwa makubwa zaidi katika kukataa kwamba hakukuwa na maana yoyote katika maandishi, lakini badala yake, maandishi yalikuwa uumbaji wa msomaji. Na msomaji, maandishi yalifanya kazi kama kioo ili kuakisi kile msomaji anacholeta kutoka kwa maandishi.

Tunaathiriwa sana na mtazamo wetu, miundo katika akili zetu, maadili yetu, kiasi kwamba hilo halitaamua kile tunachopata katika maandishi. Hilo lilisababisha mbinu hiyo, kiasi kwamba mwitikio mkali wa wasomaji unaweza kuonekana kama unasukumwa zaidi na kuishia katika mbinu inayojulikana kama deconstructionism au

deconstructive reading ya maandishi. Deconstructionism inaonekana kuwa na inazidi kuenea katika duru za fasihi na pia imeenea katika masomo ya Biblia.

Ingawa kuna mjadala kuhusu jinsi ya kuelezea na jinsi ya kuainisha, inaonekana si mbinu ya kutafsiri tu, lakini inaonekana pia kuakisi mbinu ya kifalsafa au harakati ya kifalsafa. Kimsingi, katika kiwango rahisi sana, utengano wa ujenzi unaonyesha kwamba matini zote hatimaye hujidhoofisha zenyewe na hujitenga zenyewe. Yaani, matini si imara, hakuna maana thabiti katika matini.

Badala yake, maandishi yanashindwa kuwasiliana, lakini badala yake yanajidhoofisha yenyewe, yanajiharibu yenyewe. Ufafanuzi mmoja wa uundaji wa maandishi ulikuwa kama huu, uundaji wa maandishi ni kutoa maana zinazokinzana kutoka kwa maandishi na kuchezea maana hizo. Kwa hivyo kiini cha uundaji wa maandishi kimsingi ni mawasiliano na maandishi yanajishinda yenyewe.

Kuna, njia moja ya kuiweka, nyufa au nyufa katika maandishi zinazofanya maana thabiti isiwezekane. Hakuna maana thabiti, maana haipo, na badala yake kuna shaka kubwa kuhusu maana katika maandishi. Kwa kweli, hakuna maana katika maandishi kulingana na mbinu hii.

Mtetezi maarufu na mtetezi maarufu wa mbinu hii ya tafsiri alikuwa mwanafalsafa Mfaransa Jacques Derrida, ambaye aliishi kuanzia 1930 hadi 2004, naamini. Kiini cha uelewa wake kilikuwa ishara na kile ilichomaanisha na kile ilichomaanisha. Na kimsingi, alichosema, hakukuwa na uhusiano wowote kati ya ishara na kile ilichomaanisha.

Kulikuwa na tofauti au pengo, hakukuwa na muunganisho. Kwa maneno mengine, kulingana naye, maneno hayana maana bila kikomo. Maneno yanarejelea maneno mengine na hayafikii, hayawezi kamwe kukamata maana.

Hazifikii maana kabisa, kwa hivyo tena, hakuna maana thabiti. Kisha maandishi hufunua au huandika, kile mtu anachokipata katika maandishi ni maana nyingi na zinazopingana. Uharibifu wa ujenzi basi ni kutengua maandishi.

Na tena, sehemu ya suala la Derrida ilikuwa suala la mamlaka, kwamba hakuna mtu anayeweza kudai maana sahihi, kufanya hivyo ilikuwa ni ubabe. Na kwa hivyo, maandishi hupindua maana za ubabe. Maandiko hupindua mbinu thabiti za utafsiri.

Kwa hivyo basi, wanafanya hivi kwa kuonyesha kwamba hakuna maana sahihi katika maandishi. Uharibifu wa ujenzi hupindua tafsiri za kimabavu kwa kuonyesha kwamba hakuna maana sahihi, kwamba kuna maana zinazokinzana au zinazopingana. Kwa hivyo kwa Derrida, maana ilikuwa kitu ambacho hakikuwa thabiti kila wakati, maana iliahirishwa bila kikomo, ilikuwa ya muda tu, haikuwa kamili.

Sasa Derrida mwenyewe hakuona utengano wa ujenzi kama hasi, ingawa wafasiri wake wengi wameuona. Na sehemu ya ugumu ambao Derrida anajibu ni kwamba hakuna ukweli usio na kifani. Hakuna kitovu.

Kimsingi, katika kiini chake, utengano wa ujenzi kwa kawaida hufungamana na ukanaji Mungu. Hakuna Mungu. Hakuna asiye na mipaka.

Hakuna kitovu, chochote cha kushikilia maana. Na ikiwa hivi ndivyo ilivyo, ikiwa hakuna ukweli wa kimetafizikia unaopita mipaka au hakuna kitovu, basi kuna, kulingana na Derrida, kuna mchezo usio na mwisho katika maandishi. Kwa hivyo maana kamili inatuepuka.

Na ingawa Derrida hakupokelewa vizuri kila wakati, haswa na wanafalsafa na wakosoaji wengine, alikuwa na athari ya kudumu kwenye hermeneutics na pia kwenye tafsiri ya kibiblia. Mtu mmoja, nami nitakupa mifano michache ya mbinu za

uundaji wa maandishi ya kibiblia, lakini mtu mmoja wa kuvutia, msomi wa Agano Jipya anayeitwa Stephen Moore, alianza kazi yake nchini Ireland na sasa nadhani anafundisha katika Chuo Kikuu cha Drew nchini Marekani, alitumia muda katika Chuo Kikuu cha Sheffield nchini Uingereza. Lakini Stephen Moore anajulikana sana kwa vitabu na makala zake, machapisho yake, ambayo yanatokana na Derrida na uundaji wa ...

Kwa kweli, alianza katika fasihi zaidi na akaendelea na mwitikio zaidi wa wasomaji na sasa akahamia zaidi ya hapo hadi mbinu za utafsiri zenye kujenga zaidi. Lakini machapisho yake yanalenga na kufichua waziwazi nia yake ya kutumia mbinu za uundaji wa Derrida katika maandishi ya Biblia. Katika vitabu kama vile Marko na Luka katika Mtazamo wa Baada ya Miundombinu na kingine kati ya vitabu vyake, *Poststructuralism in the New Testament, Derrida na Foucault at the Foot of the Cross.*

Na katika maandishi haya, katika vitabu hivi, maandishi ya Biblia, wakati mwingine hata lugha za Kiingereza, yanaendana na uundaji wa maandishi, lakini si lugha ya Kiingereza tu, bali maandishi ya Biblia yanabadilishwa na kuakisi mbinu za uundaji wa maandishi ili kinachobaki ni kucheza na maandishi. Mfano mmoja wa kawaida ambao mara nyingi unaupata ukitajwa katika maandishi ya hemenetiki yanayojadili au kushughulikia uundaji wa maandishi, mfano mmoja maarufu kutoka kwa Stephen Moore katika kutumia mbinu za uundaji wa maandishi kwa maandishi ya Biblia ni jinsi anavyotumia uundaji wa maandishi kwa Kitabu cha Marko. Na wacha nisome tu dondoo.

Tena, hii ni moja ambayo mara nyingi hujulikana kama mfano wa aina hii ya mbinu. Kwa hivyo sikiliza kile Stephen Moore anafanya na Injili ya Marko. Anasema, theolojia ya Marko kwa kawaida husemwa kuwa theolojia ya msalaba, theolojia ambayo maisha na kifo huvuka.

Katika Marko, sahihi ya mwanafunzi inaweza kuwa ile ya msalaba mtambuka au msalaba wa Kristo, ambayo kamusi yangu inaifafanua kama mfano wa alama ya msalaba kwa ujumla, hasa ile iliyotengenezwa kwa kusaini jina lake na mtu ambaye hawezi kuandika. Hiyo inatoka katika Kamusi ya Kiingereza ya Oxford. Lakini mtu ambaye hawezi kuandika kwa ujumla hawezi kusoma.

Na katika Marko, wanafunzi, kwa ujumla wakiwa katika makusudi tofauti na Yesu, hawawezi kusoma. Yesu lazima azungumze maneno tofauti kwa wanafunzi wake waliochanganyikiwa. Sura ya 8, mstari wa 33, na tazama Sura ya 8, 17 hadi 21.

Msalaba pia ni mkanganyiko. Na angalia anachofanya. Anacheza na maandishi na kutengeneza viunganishi vya maneno, hata vile vya Kiingereza.

Kwa hivyo hana nia ya kujaribu kufichua nia ya mwandishi au maana thabiti sahihi. Sasa anatoa tu aina zote za miunganisho na kushiriki tu katika mchezo huru na maandishi. Msalaba pia ni mkanganyiko, mchanganyiko wa njia panda ambapo mpangilio uliowekwa katika mfano wa kwanza, yeyote atakayeokoa maisha yake atayapoteza, umegeuzwa katika mfano wa pili.

Na yeyote atakayepoteza maisha yake atayaokoa. Jambo kuu kwa Marko ni ukweli wa kusulubiwa. Hadithi ya kubuniwa iliyopangwa kama msalaba au chiasmus.

Tena, nia yangu si kwamba uelewe hili, bali ni kuona tu kinachoendelea na aina hii ya usomaji. Chiasmus linatokana na neno la Kigiriki chiadzeme , ambalo linamaanisha kuweka alama kwa herufi X, ikitamkwa ki. Na ki ni anagramu ya ich, ambayo ni Kijerumani kwa kiwakilishi binafsi I. Na neno la kiufundi katika Freud ambalo watafsiri wa Kiingereza walilitafsiri kama ego.

Na Yesu, ambaye anajitambulisha kwa wanafunzi wake walioogopa katika Marko 6.50 kwa maneno ego eimi , neno la Kigiriki kwa ajili ya mimi niko au ni mimi, mwenyewe ana jina ambalo ni mwangwi wa Kifaransa je suis, mimi niko. Herufi moja isiyo na maana ni mimi au ego, ambayo kwa hivyo imewekwa alama ya kufutwa. Baba, si kile ninachotaka, ego, bali kile unachotaka, sura ya 14, mstari wa 36.

Kuwekwa alama, karibu tumemaliza, kuwekwa alama ya X, msalaba, ni chungu. Kwa chiadzeme pia inamaanisha kukata. Maana nyingine ya chiasma ni kipande cha mbao.

Na mkanganyiko ambao Yesu anaandika au kuandika juu yake ni kisomo na pia dawati la kuandikia. Akiwa anakufa, anafungua kitabu cha Zaburi 22 na kusoma mstari wa ufunguzi, Mungu wangu, Mungu wangu, mbona umeniacha? Chi, herufi ya kwanza ya Christos, pia ni herufi ya 22 ya alfabeti ya Kigiriki. Sawa na Zaburi 22.

Kwa hivyo unaona kile Moore amefanya? Hata kama hii inaonekana ya kichaa au ya kichaa au ya ajabu kwetu, inaendana sana na mbinu ya kuharibu. Hiyo inacheza tu na maandishi. Hakuna maana thabiti.

Ishara hufuata ishara zingine bila kikomo. Na hivyo anaweza kuleta Kijerumani na Kifaransa na kuchora kila aina ya miunganisho ya ajabu. Kwa sababu hana nia ya kujaribu kupata maana sahihi ya maandishi ambayo mwandishi alikusudia au ambayo inapatikana katika maandishi.

Lakini badala yake kutokana na mbinu ya baada ya kimuundo na ya kuharibika inayotumia maarifa ya Derrida, Stephen Moore anaisoma kutoka kwa mtazamo wa kuharibika. Ili kutoa mifano michache mingine, Msomi mmoja wa Agano la Kale anayependa kutumia mbinu za kuharibika au kuharibika kwa ujenzi katika kutafsiri

maandishi ya Biblia ni David DJ Clines. Ambaye ameanika makala kadhaa zinazotumia mbinu za kuharibika kwa ujenzi.

Mojawapo kuhusu Ayubu. Na cha kufurahisha ni kile anachosema unaposoma kitabu cha Ayubu, Mungu anamtetea Ayubu. Tena kuonyesha jinsi maandishi yanavyojigeuza na kujibadilisha.

Mungu anamtetea Ayubu katika kitabu cha Ayubu. Lakini Ayubu amedai kwamba Mungu amemtendea isivyo haki au kumwadhibu katika kitabu hicho. Lakini ikiwa Mungu anamtetea na kumuunga mkono Ayubu, Hilo lazima limaanishe kwamba Mungu mwenyewe si mwadilifu katika jinsi anavyomtendea Ayubu na anachosema.

Kwa hivyo maandishi ya Ayubu yenyewe yanajisaliti yenyewe. Yanajigeuza yenyewe. Yanaharibu muundo.

Kwa kutoa mifano michache mingine, Mtu mmoja , msomi mmoja anayejulikana sana ambaye wakati mwingine ametumia mbinu za kutafsiri maandishi ya Agano Jipya ni John Dominic Crossan. Ambaye mara nyingi anajulikana zaidi kwa jukumu alilocheza katika Semina ya Yesu. Na baadhi ya mambo ambayo amehitimisha kuhusu Yesu wa kihistoria.

Tunachoweza kujua au kutoweza kujua kuhusu yeye alikuwa nani na alichosema. Lakini John Dominic Crossan ameanika mengi kuhusu mifano. Mara nyingi huitafsiri na kuisoma kutoka kwa mbinu za aina zisizojenga.

Kwa mfano, mojawapo ya mifano ya kuvutia zaidi ambayo nimekutana nayo, nimeona wengine wakitaja hili, lakini nimekutana nayo na kusoma. Ni jinsi anavyoshughulikia mfano wa hazina shambani. Kumbuka katika Mathayo 13, mojawapo ya mifano ambayo Yesu anatumia kulinganisha ufalme wa Mungu.

Ni mtu anayeenda shambani. Anapata hazina na huenda kuuza kila kitu alichonacho. Ili waweze kununua shamba hili na kumiliki hazina hiyo.

John Dominic Crossan anatafsiri hili kama maana kwamba mtu lazima aache kila kitu kwa ajili ya ufalme. Lakini kisha anaenda mbali zaidi na kusema, lakini mtu akiacha vyote. Mtu akiacha kila kitu, basi mtu lazima pia aache mfano huu.

Na hatimaye mtu anapaswa kuachana na kuachwa. Kwa hivyo tena, kama Dominic Crossan mwenyewe anavyosema, anajihusisha tu na mchezo huru. Hiyo ni maandishi ambayo mtu anaweza kuyatafsiri milele.

Kitabu kingine ambacho mara nyingi kimekuwa kikipitia mbinu za aina ya uharibifu ni kitabu cha Ufunuo. Cha kufurahisha ni kwamba, jinsi Ufunuo unavyoonekana mara nyingi kama unaokubalika kwa mbinu za uharibifu. Hiyo ni kuangalia ukweli kwamba hakuna maana thabiti.

Kwamba kitabu hutoa maana zinazokinzana. Kinajigeuza chenyewe. Kinajipinga chenyewe.

Katika Ufunuo, Yohana anaonekana kuilaani Roma kwa vurugu zake na matumizi yake ya nguvu. Mara kwa mara kwa kuielezea Roma kama mnyama. Na kwa kuielezea kama imejengwa juu ya umwagaji damu na nguvu.

Na kujengwa juu ya kifo cha watakatifu. Lakini pia kuchukua maisha ya kila mtu duniani kote. Yohana anailaani Roma mara kwa mara, anailaani himaya kwa vurugu zake na kwa nguvu zake.

Hata hivyo, shutuma ya Yohana dhidi ya Roma kwa kweli inadhoofisha kitabu chake. Wakati si Yohana tu anayehukumu Roma. Lakini wakati Mungu anapoishia kuiadhibu Roma kwa vurugu na nguvu.

Katika umbo la mihuri na mapigo. Mapigo tofauti. Mihuri na ng'ombe dume na tarumbeta.

Na hatimaye hukumu ya mwisho. Hukumu ya mwisho. Ambapo Mungu atawatupa waovu na waovu katika ziwa la moto.

Mbinu za uharibifu wa Ufunuo zinasisitiza na kuangazia ukweli kwamba. Ingawa Yohana anailaani Roma kwa vurugu zake na matumizi yake ya nguvu, kitabu cha ujumbe wa Yohana kinajidhoofisha chenyewe.

Inaharibika wakati Mungu anapoiadhibu Roma kwa vurugu na nguvu zile zile ambazo Yohana anailaani. Ili basi Mungu awe na hatia ya uhalifu ule ule kama Roma ilivyo. Kama vile Roma inavyoshtakiwa na kuadhibiwa.

Zaidi ya hayo, Mungu hashindi uovu hatimaye kwa sababu anatumia uovu kuharibu uovu. Kwa hivyo kiini cha kuelewa Ufunuo katika maneno hayo. Ni mbinu ya uharibifu ambayo huona Ufunuo ukikosa maana yoyote thabiti.

Na badala yake hutoa maana zinazokinzana. Kwamba maandishi huvunjika na maandishi hujidhoofisha yenyewe. Kwa hivyo tuseme nini kwa njia ya tathmini ya mbinu zisizojenga za kutafsiri Agano Jipya la Kale? Kwanza kabisa.

Kwa maoni yangu, mbinu za uharibifu hatimaye zinapingana tena. Kwa kuelewa maandishi ya maandiko kama yalivyoongozwa na Mungu. Mbinu za uharibifu hatimaye zinapingana na Mungu.

Ambaye anaandika ufunuo wake katika maandishi ya Biblia. Na anatarajia watu wake waelewe na kuutii na kuutekeleza. Mtazamo huo unaonekana kwangu kuwa haupatani na mtazamo unaosema hakuna maana thabiti.

Maandishi hutoa tu tafsiri zinazokinzana na maana zinazokinzana. Hilo linaweza kucheza dhidi ya kila mmoja. Au mbinu inayosema hakuna maana thabiti.

Hakuna ukweli au uhalisia wa kimetafizikia au maana ambayo hushikilia na kutafsiri misingi. Pili ni utengano wa ujenzi unapaswa. Mbinu za utengano wa ujenzi hatimaye zinapaswa kujitenga zenyewe.

Na kama wengi walivyotambua. Inashangaza kwamba angalau baadhi ya maandishi. Ingawa labda mfano tunaousoma kutoka kwa Stephen Moore ungekuwa tofauti.

Lakini baadhi ya maandishi huandika tena ili waeleweke. Na kuwasilisha uelewa wao wa utengano wa ujenzi. Kwa njia ambayo tutaelewa.

Tena hatimaye. Kwa mbinu za uharibifu dhahiri. Ubinafsi wao na utegemezi wao hutawala katika kile mtu anachokipata katika maandishi.

Ili kwamba hakuna tena vigezo vya usomaji au tafsiri nzuri au mbaya. Kwa hivyo wale wanaopendezwa na usomaji huo ni mzuri au mbaya. Je, kuna tafsiri sahihi au zisizo sahihi?

Je, kuna usomaji na tafsiri nzuri au bora zaidi za maandishi? Hutapata faida ndogo katika uundaji wa maandishi kusaidia kujibu maswali ya aina hiyo. Lakini labda kutaja tu maarifa machache ya uundaji wa maandishi.

Nadhani angalau ubomoaji wa ujenzi unatukumbusha. Kuhusu uzembe au utata wa tafsiri wakati mwingine. Kwamba tena sio mchakato wa moja kwa moja kila wakati.

Kwa kutumia mbinu hizi kwa njia ya kushawishi. Na kuweza kufupisha maana halisi ya maandishi. Lakini uundaji wa maandishi unatukumbusha aina ya utata wa tafsiri.

Kwamba kama Paulo asemavyo tunaona kupitia kioo kwa ufinyu. Ambayo ningechangia katika dhambi ya mwanadamu. Badala ya kutokuwa na utulivu wa asili wa maana.

Na kutokuwepo kwa maana yoyote thabiti au uhalisia wowote wa kimetafizikia. Au kuwepo kwa Mungu mwenyewe. Jambo la pili ni kwamba wakati mwingine utengano wa ujenzi nadhani unaweza kutukumbusha.

Tusifiche haraka sana kuhusu mivutano katika maandishi. Wakati inaonekana kuna upinzani au mivutano katika maandishi. Uharibifu wa ujenzi unaweza kuvuta mawazo yetu kwa hilo.

Na tukumbushe tusipuuze hayo haraka sana. Na hatimaye nadhani ni utengano wa ujenzi. Kama vile mbinu za majibu ya wasomaji.

Hufanya kazi ya kuchochea unyenyekevu. Tena tukitambua kwamba tunaleta mawazo yetu. Mawazo yetu kuhusu maandishi.

Tunasoma kutoka kwa historia yetu wenyewe. Hiyo ni kwa sababu ya dhambi ya kibinadamu. Tafsiri si mchakato rahisi na wa moja kwa moja kila wakati.

Wakati mwingine kuna tatizo. Uharibifu wa maandishi unaweza kutusaidia kuyakaribia maandishi kwa unyenyekevu. Unaweza kusababisha unyenyekevu kwa mtafsiri.

Katika kutambua mapungufu ya mtafsiri. Tunapokaribia maandishi ya Biblia. Baada ya kusema hayo tutaendelea kuangalia itikadi.

Ni mbinu chache tu za kiitikadi za maandishi ya Biblia. Lakini tena baada ya muundo au utengano wa ujenzi. Labda mara nyingi huonekana kama aina iliyokithiri zaidi.

Kuhusu mbinu za baada ya kimuundo za maandishi. Mara nyingi ni zile ambazo hazikubaliki sana na tafsiri ya kiinjili. Hilo linaona neno la Mungu kama Mungu anayewasiliana.

Kwamba kuna ukweli unaoweka msingi wa maana. Na tafsiri inayoweka msingi. Kuna maana thabiti.

Hata iwe vigumu kiasi gani kufikia. Hata kama hatuwezi kufikia kiasi gani. Kwa bidii na kikamilifu.

Kwamba bado tunaweza kwa kiasi kikubwa. Hata kama dirisha ni jepesi na giza kiasi gani. Bado kuna dirisha.

Na kuna uhalisia katika nafsi ya Mungu. Hilo linamaanisha. Kwa hivyo kwa sababu hizo mara nyingi ni uhasama.

Au mbinu za utafsiri wa hemenetiki zisizo na maana. Kwa kawaida huonekana kama zisizofaa sana na zisizo na thamani kubwa. Angalau kwa tafsiri za kiinjili.

Acha nitoe maoni mengine mawili kuhusu: Mbinu za baada ya miundo au baada ya kisasa za maandishi. Acha nirudi tu tena ili kufupisha.

Kile ambacho mara nyingi huitwa mbinu za tafsiri za baada ya kisasa. Kama nilivyosema mbinu za baada ya kisasa. Inaweza kuonekana kama kuwa na thamani chache.

Au vipengele vichache vya sifa. Hizo zinaonekana kuwa nyuma ya mbinu za baada ya usasa. Au kile tunachosikia mara nyingi kama tafsiri ya baada ya usasa.

Mengi ya haya tumeyataja tayari. Lakini kwanza kabisa. Hakuna tafsiri moja sahihi.

Ya maandishi. Kutetea tafsiri sahihi ya maandishi. Kwa mbinu za baada ya kisasa.

Ni zaidi ya hatua ya kisiasa ya kuanzisha tena madaraka. Lakini kile ambacho baada ya usasa kinataka kufanya. Ni kusawazisha uwanja.

Kwa hivyo hakuna tafsiri moja sahihi. Masomo yote na tafsiri zote ni halali sawa. Jambo la pili ambalo baada ya usasa linatetea.

Je, tafsiri zetu zimechorwa na mawazo yetu ya awali. Maeneo yetu ya kijamii. Tunacholeta kwenye maandishi.

Hakuna kitu kama mtazamaji asiye na upendeleo na asiyeegemea upande wowote. Hilo linahusu maandishi kwa njia ya kushawishi tu. Lakini badala yake tena eneo letu la kijamii.

Mawazo tunayoleta kwenye maandishi. Maadili yetu n.k. Mila zetu zitaathiri kile tunachokipata katika maandishi ya Biblia.

Na tatu. Kulingana na mbinu za baada ya usasa. Hakuna tena simulizi meta.

Hakuna hadithi kuu. Hiyo inahusika na kila kitu. Lakini badala yake hadithi zote.

Masimulizi yote yana uhalali sawa. Kwa hivyo , mbinu za baada ya kisasa. Zikiwa na kufanana na muundo baada ya muundo.

Na mbinu za uharibifu. Zinaonyesha kwamba hakuna maana thabiti iliyo wazi. Post-modernism inatetea kukataa kukubali.

Maana yoyote sahihi. Au maana yoyote dhahiri katika maandishi. Imewekwa hapo na mwandishi.

Lakini tena mbinu za baada ya kisasa. Ingawa ni ngumu kiasili. Kwa kutetea tafsiri nyingi.

Na hakuna mtu aliye sahihi au mwenye maana thabiti. Hasa kwa wainjilisti. Ambao wanaona Biblia kama kumbukumbu ya ufunuo wa Mungu.

Matendo yake ya ufunuo kwa watu wake. Kwamba anatarajia waelewe na kutii. Licha ya hayo.

Mbinu za baada ya kisasa tena. Zinaweza kutumika kwa wasomaji na wakalimani Wakristo. Kukuza unyenyekevu.

Kufikia andiko kwa unyenyekevu. Kutambua dhambi zetu. Na kutambua mapungufu yetu ya kibinadamu.

Tunapotafsiri maandishi. Pili. Tena mbinu za baada ya kisasa.

Inaweza kutusaidia kutambua kile tunacholeta kwenye maandishi. Na tatu. Pia inaweza kutusababisha.

Kama tulivyoona katika ukosoaji wa majibu ya wasomaji. Kusikiliza. Kwa Wakristo kunaweza kutufanya tusikilize sauti zingine.

Au mitazamo mingine kuhusu maandishi. Na mitazamo hiyo inapoendana na maandishi. Kama nilivyosema, inaweza pia kutusaidia kushinda.

Myopia yetu wenyewe ya kihemenetiki. Au kutoona mbali kwetu katika kutafsiri maandishi. Kipengele kingine cha aina za mbinu za baada ya kisasa.

Au pale ambapo hemenetiki imeenda. Na inaenda. Hilo nataka tu kuligusia kwa ufupi.

Na hilo kwa namna fulani limeingia katika mtindo. Na bado halijaonekana hasa kitakachofanywa nalo. Lakini ni kile kinachojulikana kama mbinu za kiitikadi za tafsiri ya kibiblia.

Hiyo ni kutafsiri maandishi kimakusudi kutoka kwa mitazamo fulani ya kiitikadi. Na mbinu. Na dhana iliyo nyuma ya hili ni hii.

Kwamba maandishi ni ya kiitikadi. Maandiko ya Biblia ni ya kiitikadi. Kwa kuwa yanaakisi imani na maadili.

Na dhana za mwandishi katika utamaduni na eneo fulani. Kwa hivyo maana katika maandishi ndiyo matokeo yake. Ni ya kiitikadi kweli.

Kwamba ni matokeo ya mapambano ya mwandishi katika utamaduni. Kujieleza. Kujieleza.

Ili maandishi yaakisi maadili. Maslahi. Na imani na mawazo ya mwandishi.

Na hivyo mbinu za kiitikadi za maandishi hufanya mambo kadhaa. Jambo la kwanza. Zinajaribu kufichua mitazamo ya kiitikadi ya maandishi.

Na mwandishi. Hilo ni kama kielelezo cha ukweli kwamba maandishi yalitolewa katika wakati na mahali fulani. Kwa hivyo katika baadhi ya mambo mbinu za kiitikadi zina mwingiliano fulani na mbinu za kihistoria.

Kuuliza swali kuhusu mwandishi na hali yake. Eneo lake la kijamii. Lakini linafanya nini.

Inajaribu. Kama ninavyoelewa. Angalau kwa sehemu.

Ni jaribio la kufichua mtazamo wa kiitikadi wa maandishi. Na jinsi mwandishi alivyokuwa akijaribu kuwaunda wasomaji kutoka kwa mtazamo huo. Lakini pili.

Mbinu za kiitikadi huzidi na kumtaka msomaji kushiriki na kupitia ukosoaji wa kiitikadi wa maandishi. Kwa hivyo hufunua mtazamo wa kiitikadi. Maadili.

Mawazo ya maandishi. Imani za mwandishi. Lakini inaenda mbali zaidi na kubainisha ambapo mitazamo mingine fulani imezimwa.

Au hakupewa sauti. Au anauliza. Anamtazama haramu.

Mara nyingi ukosoaji wa kiitikadi huonekana kama. Hueleweka kama matumizi haramu ya madaraka. Kwa hivyo inaangalia jinsi mwandishi amejaribu kuwashawishi wasomaji kuhusu mtazamo wake wa kiitikadi.

Inaangalia jinsi mitazamo mingine ilivyonyamazishwa. Na kimsingi inakosoa mtazamo wa maandishi. Kwa kawaida kwa kuzingatia maadili na wasiwasi na maslahi ya msomaji wa kisasa katika utamaduni wake.

Acha nikupe mfano kutoka kwa kile kinachojulikana kama mbinu za ufeministi. Au ukosoaji wa ufeministi. Na mbinu yao ya tafsiri.

Mbinu za ufeministi au ukosoaji wa ufeministi wa maandishi ya Biblia. Mara nyingi husababisha kusoma maandishi ya Biblia kwa njia fulani. Hilo hufichua tena mitazamo yake ya ukandamizaji dhidi ya wanawake.

Inadhani tena. Wakati mwingine inategemea mbinu za kitamaduni za kihistoria za uhakiki wa maandishi. Inadhani kwamba maandishi ya kibiblia mara nyingi yalitengenezwa katika utamaduni wa mfumo dume.

Utamaduni unaotawaliwa na wanaume. Na hivyo husoma maandishi ili kuyachambua kutoka kwa mtazamo huo. Lakini hufichua mtazamo huo wa kiitikadi.

Na jinsi inavyokandamiza. Na jinsi inavyowakandamiza na kuwanyamazisha wanawake. Na kwa hivyo inasoma maandishi kwa njia ambayo inawakomboa wanawake.

Na kuelekea wanawake. Kwa hivyo huanza na mtazamo nje ya maandishi. Haja ya ukombozi.

Hisia ya kukandamizwa. Uzoefu wa kukandamizwa na kutengwa kwa upande wa wanawake. Na inasoma maandishi kwa njia inayofichua itikadi ya kukandamizwa.

Na kisha inahitaji ukombozi wa wanawake. Katika kusoma maandishi. Kwa hivyo katika suala hilo ni sawa na theolojia ya zamani ya ukombozi.

Au usomaji wa maandishi kwa uhuru. Kwa hivyo inakosoa maandishi kuhusu mapungufu yake ya kiitikadi. Tena inajaribu kufichua matumizi haramu ya itikadi.

Matumizi haramu ya madaraka. Na inajaribu kubainisha mahali ambapo mitazamo fulani imenyamazishwa. Inaonyesha mahali ambapo maandishi yanakandamiza wasomaji fulani kama vile wanawake.

Mfasiri mmoja maarufu wa haki za wanawake wa Agano Jipya la Kale. Hasa Agano Jipya. Ni msomi kutoka Harvard.

Profesa wa Harvard Elisabeth Schussler Fiorenza. Msomi wa Ujerumani. Ambaye anasoma tena Agano Jipya haswa.

Kwa kuzingatia uzoefu wa wanawake au wanawake wa kukandamizwa na kutengwa. Na mapambano yao ya ukombozi. Kwa hivyo Fiorenza anasoma maandishi yanayovutia vigezo.

Kujivutia kwa hiari kwa kanuni au vigezo. Nje ya Biblia yenyewe. Hiyo ndiyo hitaji la uzoefu wa ukandamizaji.

Na hitaji la ukombozi. Na tena anaona Biblia kama mfumo dume katika muundo wake. Na anashiriki katika usomaji unaokosoa hilo.

Mtazamo huo na unaonyesha jinsi unavyokandamiza. Na unausoma kwa njia ambayo inamkomboa zaidi msomaji wa kike. Tena, hata mbinu za ufeministi zinaweza kuonekana.

Inaweza kuonekana kutoka kwa mtazamo wa mbinu kali zaidi za maandishi. Kinyume na wakati mwingine laini zaidi . Kwa kukosa neno bora zaidi.

Mbinu laini zaidi za maandishi. Njia ya mwisho inaweza kuwa na thamani fulani ya tafsiri. Hata kwa wainjilisti.

Mfano wa mbinu kali zaidi ya kutafsiri maandishi ya kibiblia. Inapatikana tena katika kitabu cha Ufunuo. Na msomi mmoja hasa amefanya zaidi ya mwingine yeyote.

Kutetea, kutetea usomaji wa kiitikadi au usomaji wa kike wa maandishi ya Biblia. Na huyo ni msomi wa Agano Jipya anayeitwa Tina Pippin. Tina Pippin ameandika mengi kuhusu kitabu cha Ufunuo.

Akitetea katika maandishi yake mengi kwamba kitabu cha Ufunuo ni nafasi isiyo salama kwa wanawake. Ni uadui dhidi ya wanawake. Na kimsingi hakipaswi kusomwa.

Haina thamani yoyote kwa wanawake. Na anachofanya, anaenda kwenye maandishi na anaandika jinsi mwanamke anavyotendewa. Jinsi mwanamke anavyotendewa.

Hata katika, hasa katika maono ya mfano ya kitabu. Anabainisha jinsi mwanamke, mwanamke, anavyotendewa. Kwa kweli unaweza kurudi nyuma hadi sura ya 2 na 3 ya Ufunuo.

Kubainisha jinsi hata katika jumbe saba au barua saba. Jinsi wanawake wanavyotendewa. Kwa mfano, maandishi ninayotafuta.

Ambapo mwandishi anamrejelea mwanamke anayeitwa Yezebeli. Na anasema katika mstari wa 22. Hii ni sura ya 2 na mstari wa 22.

Mojawapo ya jumbe kwa kanisa la Thiatira. Anasema, hata hivyo nina neno dhidi yako. Huu ni mstari wa 20.

Unamvumilia yule mwanamke Yezebeli anayejiita nabii wa kike. Huenda Yezebeli si jina lake halisi. Lakini jina kutoka Agano la Kale ambalo mwandishi anampa.

Ili kumtambulisha tu. Na anasema, kwa kumfundisha Yezebeli huyu anawapotosha watumishi wangu katika uasherati. Na kula chakula kilichotolewa sadaka kwa sanamu.

Nimempa muda wa kutubu uasherati wake. Lakini hataki. Na mstari wa 22.

Kwa hiyo nitamtupa kitandani mwa mateso, na wale wanaozini naye nitawatesa sana, wasipotubu matendo yao mabaya.

Kwa hivyo angalia Tina Pippin angesoma haya na kusema. Tazama jinsi wanawake wanavyotendewa katika kitabu hiki. Anatendewa tu kama kahaba.

Alitupwa kitandani. Na akasababisha kuteseka. Lakini Pippin katika maono ya Ufunuo wenyewe.

Pia anaelekeza mawazo kwenye marejeleo mengine kwa wanawake. Kwa mfano, katika sura ya 12. Yohana anaona maono ya mwanamke.

Ambaye amepambwa kwa nyota za mbinguni. Na ana mimba karibu kujifungua mtoto. Kwa hivyo hata huko, jukumu kuu la mwanamke ni kujifungua watoto tu.

Lakini zaidi ya hayo, simulizi litakapoendelea. Baadaye katika hadithi. Mstari wa 6. Baada ya kujifungua mtoto wa kiume.

Joka. Joka huyu. Sehemu nyingine ya maono.

Joka linamfuata mwanamke. Na katika mstari wa 6. Mwanamke akakimbilia jangwani mahali alipoandaliwa na Mungu kwa ajili yake. Kwa hivyo mwanamke huyo anatengwa na kutengwa.

Amepolekwa uhamishoni jangwani. Amelazimishwa kwenda jangwani bila kuchukua jukumu lolote. Sura ya 17.

Tena, katika sura ya 17. Angalia jinsi Babeli. Labda ni marejeleo ya mji wa Roma.

Katika sura ya 17. Anaonyeshwa kama mwanamke ambaye ni kahaba. Kwa hivyo ndio wakati pekee mwanamke huyo anaonekana katika sura ya 17.

Ghafa anakuwa kahaba. Ananyanyaswa na kutumiwa na wanaume. Na kwa kweli, mwishoni kabisa mwa sura ya 17 .

Kwa kweli, ndiyo, sura ya 17. Angalia jinsi mwanamke anavyoangamizwa. Inasema .

Mnyama. Hii ni sura ya 17 ya Ufunuo. Katika mstari wa 16.

Mnyama na pembe kumi ulizoziona. Mapema katika maono ya sura ya 17. Mnyama na pembe kumi ulizoziona watamchukia kahaba.

Nao watamharibu na kumwacha uchi. Watakula nyama yake na kumchoma moto. Kwa hivyo mbinu ya Pippin ni hiyo.

Wanawake. Hiki si kitabu salama kwa wanawake. Wanawake wametengwa.

Wao ni makahaba. Wao ni waathiriwa. Wao ni waathiriwa wa wanaume.

Kingono kuhusu ukahaba. Wananyanyaswa. Wanapigwa.

Hata sura ya 21. Hata sura ya 21. Ambapo tungeonekana kuwa katika eneo chanya zaidi.

Kuhusu jinsi wanawake wanavyoonekana. Yerusalemu mpya inalinganishwa na mwanamke. Mwanamke.

Lakini tena. Pippin anachukua lugha ya mataifa yanayoingia ndani yake. Kihalisi kabisa.

Kama vile mwanamke katika Ufunuo anavyoingia kingono. Ndivyo mwanamke katika Ufunuo. Ni kahaba.

Anateswa na wanaume. Anahamishwa hadi jangwani. Na hata katika sura ya 21.

Yeye ni kitu cha ngono ya kiume. Kwa hivyo kwa Tina Pippin. Kitabu cha Ufunuo.

Sio mahali salama kwa wanawake. Na kwa kweli anakataa yote kwa pamoja. Na anaiona kama kitu ambacho ni uadui kwa wanawake.

Iaini zaidi inaweza kuwa kusoma. Tena kuikaribia Agano la Kale na Jipya kutoka kwa mitazamo ya kike. Huenda tena kugundua njia za kusoma maandiko.

Hilo huenda tulikuwa tumekosa. Hilo huenda likawa sawa zaidi na maandishi yenyewe. Usomaji mmoja wa kuvutia.

Hilo lina uwezekano kadhaa wa kuvutia. Nililokutana nalo wakati mmoja. Tunarudi kwenye Yohana sura ya 4. Tumeshughulikia andiko hili mara kadhaa.

Kuhusiana na usuli wa maandishi. Kwa kurejelea Msamaria. Ukweli kwamba mwanamke ambaye Yesu anakutana naye ni Msamaria.

Na historia na historia ya uhusiano wa Kiyahudi na Wasamaria. Hilo halikuwa jambo zuri. Na jinsi hilo linavyoleta tofauti katika jinsi tunavyosoma andiko.

Lakini pia inavutia kwamba Yesu anakutana na mwanamke. Na hivyo sura ya 4 ya Yohana. Inavutia sana tunaposoma mazungumzo ya Yesu na mwanamke huyo na uchumba wake na mwanamke huyo.

Na kinachotokea ni kwamba. Kimsingi Yesu anaanza kuuliza maswali na kuingiliana na mwanamke huyu. Na anasema jambo la kuvutia sana.

Anamwomba mwanamke awaite waume zake. Na mwanamke anasema kwamba sina mume. Na kisha Yesu anasema najua huna mume.

Umekuwa na watano kati yao. Na yule unayeishi naye sasa si mumeo. Sasa kwa kawaida ndivyo tunavyosoma haya.

Na nimefundishwa kusoma haya. Je, mwanamke huyu ambaye Yesu anaishi naye ni mzinzi sana? Labda yeye ni kahaba.

Lakini yeye ni mpotovu wa maadili. Anajificha na yeyote anayemtaka. Hawezi kudumisha ndoa pamoja.

Anaruka kutoka kwa mume mmoja hadi mwingine. Na sasa anajificha na mtu ambaye hata hajaolewa naye. Kwa hivyo amechorwa kwa maneno hasi sana.

Na hivyo ndivyo mara nyingi tunavyosoma maandishi. Na jinsi tulivyofundishwa kuyasoma. Lakini cha kufurahisha zaidi.

Mbinu kadhaa za maandishi haya ambazo nimesoma. Hiyo ni nyeti zaidi katika kuyakaribia kutoka kwa mtazamo wa mwanamke. Au mbinu ya kike.

Inapendekeza hilo labda. Labda tumesoma haya yote vibaya. Vipi kama mwanamke hayuko sahihi?

Vipi kama mwanamke huyu ambaye Yesu anazungumza naye? Si kahaba au mwanamke anayeishi maisha ya uasherati. Au yule anayeruka kutoka kwa mtu mmoja hadi mwingine.

Na analala bila mpangilio. Vipi kama mwanamke huyu ni mwathirika? Vipi kama waume wamemwacha.

Na katika siku hiyo na enzi hiyo. Kutokuwa na uhusiano na mume. Ingekuwa vigumu sana kama si vigumu.

Kwa ajili yake ili aendelee kuishi. Na hivyo ukweli kwamba ameo mara tano. Sio kosa lake pekee.

Lakini labda kwa sababu ni wanaume au waume waliomwacha. Na kumfanya alazimike kuolewa tena na tena. Na kujiunganisha na mume mwingine.

Na ingawa yule aliye naye sasa. Si mumewe. Bado anaona ni muhimu basi kujiunganisha na umbo la kiume.

Kwa ajili ya kuishi tu. Kwa hivyo wakati mwingine ni laini zaidi, kwa kukosa neno bora zaidi. Mtazamo wa ufeministi au wa kiitikadi.

Huenda ikafichua ufahamu kuhusu maandishi au mtazamo. Hilo linaweza kufichua madoa yasiyoeleweka katika mbinu yake mwenyewe. Na kwa kweli huenda likawa sawa zaidi na maandishi yenyewe.

Kama nilivyosema hapo awali. Mara nyingi moja ya kazi za mbinu za kiitikadi. Ni kwamba zinaweza mara nyingi, kama nilivyosema.

Hufichua madoa yasiyoeleweka katika tafsiri yake mwenyewe. Wakati mwingine mbinu za kiitikadi zinaweza kuakisi mitazamo. Hiyo iko karibu zaidi na maandishi yenyewe.

Kama vile mbinu za kike. Hata hivyo, mtu lazima awe na ufahamu wa msimamo wa mbinu za kiitikadi. Hilo linakosoa tu itikadi ya maandishi ya Biblia.

Bila kuruhusu itikadi ya maandishi. Au theolojia ya maandishi. Kukosoa misimamo yetu ya kiitikadi.

Na mbinu zetu za kutafsiri maandishi ya Biblia. Kwa hivyo hilo linatufikisha mwisho. Kuhusu kuangalia mbinu za baada ya kimuundo za kutafsiri Biblia.

Hasa majibu yanayomlenga msomaji . Mbinu zinazomlenga msomaji katika maandishi ya Biblia. Kwa muhtasari tumeona kwamba hemenetiki na tafsiri.

Imebadilika kimantiki na hata kihistoria. Kupitia awamu tatu kuu za mawasiliano. Hiyo ni, mwandishi hutoa maandishi.

Na huwasilisha hilo kwa wasomaji ambao lazima walisome na kulielewa. Tuliona kwamba mbinu zinazozingatia maandishi au zinazozingatia mwandishi. Ni za mbinu za kihistoria za kihakiki.

Huo mtazamo wa aina ya maana ya aina ya mwelekeo nyuma ya maandishi. Mbinu zinazopata maana na shughuli za kihermenetiki nyuma ya maandishi. Mambo kama vile kujenga upya usuli wa kihistoria.

Vipengele vya kihistoria vinavyorejelewa katika maandishi. Kufunua hivyo ili kusaidia kuelewa maandishi. Kuangalia mambo kama vile chanzo cha ukosoaji unaotokana na maarifa.

Na ukosoaji wa uhariri unaozingatia vyanzo vilivyo nyuma ya maandishi. Na hatimaye kwa mwandishi anayezalisha maandishi. Kisha mwandishi anayezingatia hushughulikia mkazo huo.

Nia ya mwandishi inayolenga mwandishi kutoa maandishi. Na nia ya mwandishi kama kiamua maana. Tuliona hilo kwa sababu ya baadhi ya matatizo yaliyomo katika mbinu zinazomlenga mwandishi.

Tafsiri iliendelea kimantiki na kihistoria. Sio tu bali kwa ujumla ilihamia kwenye mbinu zinazozingatia maandishi. Ambapo maandishi yenyewe yalikuwa kiini cha maana.

Na hivyo mbinu tofauti za fasihi zilizojikita katika urasimi ziliibuka. Ukosoaji wa simulizi. Mambo kama vile muundo.

Kuangalia sio tu muundo wa juu wa maandishi. Lakini muundo wa ndani kabisa. Na kuangalia mambo kama vile upinzani.

Na kazi ya waigizaji na masimulizi. Mbinu za uhakiki wa balagha zinazozingatia maandishi kwa ujumla. Mbinu zinazozingatia maandishi zinazozingatia maandishi yote.

Na kupata maana inayopatikana katika maandishi. Lakini tena kutokana na ugumu wa baadhi ya mbinu hizo. Na kutoweza kwao kutoa maana thabiti.

Na kutoa maana halisi. Tafsiri ilihamia katika mbinu zinazozingatia zaidi msomaji. Na mbinu zaidi za baada ya kimuundo.

Hilo lililenga ukosoaji wa majibu ya msomaji. Kwamba msomaji hugundua au hata hujenga maana katika maandishi. Hakuna maana halisi katika maandishi.

Hakuna maandishi. Lakini msomaji anaelewa maandishi. Mbinu kali zaidi zinazoona maandishi kama kioo.

Hilo linaonyesha tu tabia ya msomaji. Na maadili na imani za msomaji. Na jamii ambayo msomaji ni wake.

Na hatimaye hata zaidi ya hapo hadi mbinu za uundaji. Ambapo hakuna maana thabiti ya maandishi. Maandishi hujijenga yenyewe.

Kwa asili hazina msimamo. Zinazalisha maana zinazokinzana. Na tafsiri zinazokinzana na zinazokinzana.

Ili matokeo na lengo liwe tu kucheza na maandishi. Mchezo huru usio na mwisho. Tafsiri isiyo na mwisho.

Na hatimaye tuliangalia baadhi ya mbinu za kiitikadi. Jinsi Agano Jipya na la Kale linavyoangaliwa kwa kawaida. Kwa upande wa nguvu za kiitikadi.

Mtazamo wa kiitikadi wa mwandishi. Na kufichua hilo. Na kisha hata kukosoa hilo.

Kuonyesha mahali ambapo hilo linaweza kuwa la haki. Pale ambapo hilo linaweza kuwakandamiza wasomaji fulani. Ninachotaka kufanya baadaye.

Katika kipindi kijacho. Tutaanza kuhamisha mawazo yetu. Na kuhamisha umakini wetu ili kuangalia njia zingine za tafsiri.

Mbinu zingine zinazoangukia katika vipengele hivi tofauti. Ambazo tumeziangalia hivi punde. Msomaji zaidi na wa kihistoria.

Au maandishi yameelekezwa katikati. Samahani mwandishi na historia. Maandishi yameelekezwa katikati au msomaji ameelekezwa katikati.

Anza kuangalia mbinu na mbinu mbalimbali. Ambazo kwa kawaida hushughulikiwa katika vitabu vya kifalsafa. Na huonekana kama njia muhimu za tafsiri.

Na kuanzia na kipindi kijacho. Tutaanza kuangalia ukosoaji wa kijamii. Na kwa ufupi tutafupisha tena hilo ni nini.

Jinsi hilo limetumika katika masomo ya Agano la Kale na Jipya. Na pia tathmini udhaifu na nguvu. Na jinsi linavyoweza kuwa muhimu katika hemenetiki na kutafsiri maandishi ya Biblia.